

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Dalyko (modulio) pavadinimas anglų kalba	Kodas
Lygios galimybės ir nediskriminavimas	Equal Opportunities and Non-Discrimination	

Anotacija
Dalyku siekiama supažindinti su lygių galimybių nuostatomis, ugdyti gebėjimus suprasti ir vertinti lygių galimybių ir nediskriminavimo principus, gebėjimą atpažinti lygių galimybių pažeidimus susijusius su lytimi, amžiumi, negalia, etnine priklausomybe, tautybe, pilietybe, kalba, socialine kilme bei padėtimi, tikėjimu, įsitikinimu ar pažiūromis, seksualine orientacija ir kt. Akcentuojama komunikacijos svarba lygių galimybių užtikrinimui ir nediskriminavimui. Studentai supažindinami su žmogaus teises užtikrinančiais tarptautiniais standartais ir Lietuvos teisės aktais, reglamentuojančiais lygias galimybes.

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojanti: doc. dr. Ilona Michailovič Kitas (-i): doc. dr. Lijana Stundžė, doc. dr. Aurelija Novelskaitė, asist. dr. Deimantė Šėporaitytė-Vismantė, lekt. Reda Adomaitienė	Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222 Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji		Pasirenkamasis

Įgyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė, nuotolinė, mišri	Pavasario/ rudens semestras	Lietuvių k.

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Mokėti anglų kalbą B2 lygiu	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	56 (16 val. paskaitų + 32 val. seminarų + 8 val. konsultacijų)	74

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Dalyku siekiama ugdyti: a) gebėjimą suprasti ir kritiškai vertinti pagrindines lygių galimybių ir nediskriminavimo nuostatas, b) gebėjimą atpažinti įvairius lygių galimybių pažeidimus, c) savarankiškumą vertinant problemų sprendimo mechanizmus, užtikrinant nediskriminavimą, d) kompetencijas taikant lygių galimybių įgyvendinimo priemones bei nacionalinius ir tarptautinius apsaugos nuo diskriminacijos mechanizmus, e) nediskriminuojančius komunikacinius įgūdžius.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
- įgys žinių lygių galimybių ir nediskriminavimo srityje, žinos tarptautiniais standartais žmogaus teisių kontekste;	Probleminis dėstymas Mokslinės literatūros studijos Diskusijos Vaizdinės medžiagos analizė	Seminarų metu demonstruojamų studentų žinių bei aktyvumo vertinimas, probleminių situacijų analizė ir vertinimas, grupinis projektas
- gebės atpažinti įvairias diskriminacijos formas ir apraiškas ir taikyti lygių galimybių įgyvendinimo priemones;	Probleminis dėstymas, Mokslinės literatūros studijos Diskusijos, refleksija Vaizdinės medžiagos analizė	Seminarų metu demonstruojamų studentų žinių bei aktyvumo vertinimas, grupinis projektas, egzaminas
- socialiai aktyviai vertins lygių galimybių ir nediskriminavimo užtikrinimą visuomenėje;	Įtraukiamosios paskaitos Mokslinės literatūros studijos	Seminarų metu pateiktų probleminių situacijų analizė,

	Diskusijos Darbas grupėmis	grupinis projektas, egzaminas
- motyvuotai dirbs ir savarankiškai kaups, analizuos bei interpretuos informaciją, plėtos idėjas ir jas kritiškai interpretuos.	Įtraukiamosios paskaitos, Mokslinės literatūros studijos Diskusijos, refleksija Atvejų analizė Darbas grupėmis	Probleminių situacijų analizė ir vertinimas, seminarų metu demonstruojamų studentų žinių bei aktyvumo vertinimas, grupinis projektas

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Lygių galimybių samprata. Diskriminacijos samprata, prielaidos, įveika. Diskriminacijos raiškos rūšys, įvairovė ir klasifikacijos. Žmogaus teises užtikrinantys tarptautiniai standartai ir Lietuvos teisės aktai. Socialiniai, ekonominiai, politiniai, kultūriniai diskriminacijos padariniai.	2		2				4	4	Mokslinės literatūros skaitymas: 1, p. 26-31; 6, p. 13-40. Diskusija
2. Antidiskriminacinė politika, nediskriminavimą skatinantys veiksniai ir praktikos. Ekonominiai, politiniai, kultūriniai, socialiniai, organizaciniai, individualūs veiksniai.	2		2				4	4	Atvejų analizė, diskusija
3. Lygios galimybės ir draudimas diskriminuoti dėl amžiaus. Skirtingų amžiaus grupių diskriminacijos pobūdis ir formos. Įvairių amžiaus grupių asmenų teisių apsauga.	2		4				6	8	Mokslinės literatūros skaitymas: 4, p. 13-30, 31-69; 3, p. 11-30, 44-59. Refleksija, atvejų analizė
4. Lygios galimybės ir draudimas diskriminuoti negalios pagrindu. Neįgalumo samprata ir diskriminacija. Žmogaus su negalia teisių apsauga.	2		4				6	8	Mokslinės literatūros skaitymas 6, p. 69-114; 3, p. 44-59. Atvejų analizė, diskusija
5. Lygios galimybės ir draudimas diskriminuoti rasės, etninės priklausomybės, tautybės, pilietybės, kalbos pagrindais. Diskriminacijos ištakos, paplitimas, įveikos kryptys ir būdai.	1		4				5	8	Mokslinės literatūros skaitymas: 4, p. 31-69; 6, p. 312-337. Refleksija
6. Lygios galimybės ir draudimas diskriminuoti, socialinės kilmės ir socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, religijos pagrindais. Lygios galimybes ir nediskriminavimą skatinančios priemonės.	1		4				5	8	Mokslinės literatūros skaitymas: 4, p. 88-104, 121-132. Atvejų analizė, diskusija
7. Lygios galimybės ir draudimas diskriminuoti lyties pagrindu. Moterų ir vyrų lygių galimybių politika. Antidiskriminacinės priemonės lyčių lygybei įtvirtinti. Lyties aspekto integravimas politikoje, ekonomikoje, moksle, kt. Diskriminacijos dėl lyties formos ir paplitimas.	2		4				6	8	Mokslinės literatūros skaitymas: 2, p. 6-17; 6, p. 154-174. Atvejų analizė, vaizdinės

									medžiagos analizė	
8. Lygios galimybės ir draudimas diskriminuoti lytinės orientacijos pagrindu. LGBT+ asmenys visuomenėje ir jų socialinė padėtis. Homofobija, transfobija, bifobija ir heteronormatyvumas. Pagrindinės tarptautinės žmogaus teisių apsaugos nuostatos žmogaus seksualinės orientacijos bei lytinės tapatybės srityje.	2		4					6	8	Mokslinės literatūros skaitymas: 4, p. 105-120; 6, p. 381-390. Atvejų analizė, diskusija
9. Komunikacijos svarba lygių galimybių ir įgyvendinimui. Komunikacijos politika ir praktika, padedanti užtikrinti lygias galimybes ir diskriminacijos prevenciją. Komunikacijos etika.	2		4					6	4	Atvejų analizė, diskusija
10. Grupinio projekto parengimas, pristatymas grįžtamasis ryšys		8						8	14	
	16	8	32					56	74	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas seminarų metu	30 proc.	Semestro metu	<p>Studijų rezultatų, parodomų atliekant atvejų analizę, dalyvaujant diskusijose vertinimo kriterijai: dalykinės žinios ir gebėjimai analizuojant ir vertinant atvejus, situacijas, argumentavimo pagrįstumas ir logika, analizės ir vertinimo išsamumas. Vertinimo sistema:</p> <p>10- puikios žinios ir gebėjimai. Seminaro užduotys atliekamos nuosekliai, argumentuotai, atliktos analizės išvados logiškos, pagrįstos.</p> <p>9- labai geros žinios ir gebėjimai. Seminaro užduotys atliekamos nuosekliai, dauguma išvadų yra logiškos, viena ar kelios dalinai pagrįstos, argumentuotos.</p> <p>8- geros žinios ir gebėjimai. Seminaro užduotys atliekamos nuosekliai, išvados logiškos, tačiau jų pagrindimas, argumentavimas yra nepakankamas.</p> <p>7- vidutinės žinios ir gebėjimai. Seminaro užduotys atliekamos fragmentiškai, menkai argumentuojant, išvados logiškos, tačiau nepagrįstos.</p> <p>6- patenkinamos žinios ir gebėjimai. Seminaro užduotys atliekamos nenuosekliai, menkai argumentuojama, dauguma išvadų yra netinkamos, nepagrįstos.</p> <p>5- silpnos žinios ir gebėjimai, t.y. žinios ir gebėjimai tenkina minimalius reikalavimus. Seminaro užduotys atliekamos fragmentiškai, nėra argumentų, išvados nelogiškos, netinkamos, klaidinančios.</p> <p>4-1- netenkinami minimalūs užduočių atlikimo reikalavimai. Vertinama 10 balų sistemoje ir skaičiuojami procentai.</p>
Grupinio projekto parengimas ir pristatymas seminaro metu	30 proc.	Seminarų metu	<p>Parengti grupinį projektą – sukuriant socialinį veiksma viešoje erdvėje (pvz., socialinę reklamą ir pan.) ir jį pristatyti seminaro metu. Vertinama 10 balų sistemoje ir skaičiuojami procentai. Vertinama projekto idėjos realizavimas, struktūros aiškumas, loginės sąsajos, originalumas, gebėjimas konstruktyviai diskutuoti, pagrįstas ir dalykinis atsakymas į auditorijos klausimus.</p> <p>Projekto vertinimo kriterijai:</p> <p>10 – puikiai realizuota idėja, demonstruojamas įsigilinimas į problemą. Projekto struktūra aiški ir nuosekli, pasirinkta idėja atskleista originaliai ir argumentuotai.</p> <p>9- labai gerai realizuota idėja, demonstruojamas įsigilinimas į problemą. Projekto idėja realizuota nuosekliai ir logiškai.</p> <p>8-gerarealizuota idėja, demonstruojamas įsigilinimas į problemą. Projekto idėja yra originali, tačiau atskleista nepilnai.</p>

			<p>7 – vidutiniškai realizuota projekto idėja, stokojama originalumo, būdingas fragmentiškumas.</p> <p>6– patenkinamai realizuota idėja. Stokojama originalumo, nuoseklumo, neaiški struktūra.</p> <p>5– silpnai realizuota projekto idėja, darbas turi esminių trūkumų, neoriginalus, nelogiškas.</p> <p>4-1-netenkinami minimalūs projekto atlikimo reikalavimai.</p> <p>Skaičiuojami procentai.</p>
Egzaminas raštu (testas)	40 proc.	Sesijos metu	<p>Egzamino testą sudaro 20 uždarojo ir atvirojo tipo klausimų, kurių kiekvienas įvertinamas 0,5 balo ir skaičiuojami procentai.</p> <p>Vertinama taip:</p> <p>10 balų - puikios žinios ir gebėjimai. 17-20 teisingų atsakymų</p> <p>8 – 9 balų - geros žinios ir gebėjimai, gali būti neesminių klaidų.</p> <p>13-16teisingų atsakymų.</p> <p>7 balai - vidutinės žinios ir gebėjimai, yra klaidų. 9-12teisingų atsakymų.</p> <p>6 – 5 balo - silpnos žinios ir gebėjimai, yra (esminių) klaidų. 5-8 teisingi atsakymai.</p> <p>0 – 4 balo - netenkinami minimalūs reikalavimai. 0-4 teisingi atsakymai.</p> <p>Vertinama 10 balų sistemoje ir skaičiuojami procentai.</p> <p>Egzamino testas atliekamas elektroninėje egzaminavimo sistemoje.</p> <p>Galutinį vertinimą sudaro seminarų užduočių, grupinio projekto ir egzamino testo rezultatų vidurkis. Tiek seminarų užduočių, tiek grupinio projekto, tiek egzamino rezultatai turi būti teigiami. Neatsiskaičius seminarų užduočių ar grupinio projekto, egzamino laikyti negalima.</p>

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
1. Andriukaitis, G., Žiobienė, E., Schindlauer, D.	2007	Lygios galimybės ir ES nediskriminavimo teisė: vadovas teisininkui		http://visiskirtingivisilygus.lt/wp-content/uploads/2012/04/nediskriminacijos_knyga.pdf
2. Michailovič, I.	2018	Smurtas prieš moteris kaip diskriminacijos dėl lyties forma ir lyčių stereotipų pasekmė. <i>Informacijos mokslai. Mokslo darbai</i>	T. 80	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
3.	2012	Neįgalųjų įdarbinimo galimybių studija		http://www.nsis.lt/userfiles/Neigaliuju%20idarbinimo%20galimybiu%20pletra%20%28lietuvi%C5%B3%20k_%29.pdf
4. Okunevičiūtė Neverauskienė, L., Moskvina, J., Gruževskis, B. (sud.)	2011	Socialinis pranešimas apie diskriminacijos apraiškas Lietuvoje: mokslo darbai		http://www.pazink.org/index.php?id=458
5. Žiogelytė, L.	2012	Vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumų Lietuvoje vertinimas <i>Ekonomika ir vadyba: aktualijos ir perspektyvos</i>	2(26)	http://www.su.lt/bylos/mokslo_leidiniai/ekonomika/2012_2_26/ziogelyte.pdf
6. Bagdonas, A., Lazutka, R., Vareikytė,	2007	Skirtingi, bet lygūs visuomenėje ir darbuotėje		Vilnius: VU leidykla

A., Žalimienė, L.				
7. Clements, P., Spinks, T.	2006	The Equal Opportunities handbook. How to Deal with Everyday Issues of Unfairness	4th edition	London and Philadelphia:Kogan Page
Papildoma literatūra				
Ališauskienė Milda (sudarytoja)	2014	Religijų įvairovė Lietuvoje: portretai, kasdienybė ir šventės		Kaunas: Vytauto Didžiojo universitetas Vilnius: Versusaureus
Abramavičiūtė Inga, Gumbrevičiūtė-Kuzminskienė Diana, Guzevičiūtė Jūratė, Šlekonytė Julija	2011	LGBT teisių apsauga: tarptautiniai ir nacionaliniai aspektai		http://ivairiseima.lt/wp-content/uploads/2012/09/LGBT-teisiu-apsauga-tarptautiniai-ir-nacionaliniai.pdf
Andriuškevičiūtė Jadvyga [et al.]; Šatkovskienė Dalia (vad.)	2012	Lyčių lygybės skatinimas moksle: LYMOS projekto rezultatai		Vilnius: BASNET Forumas
Comim, Flavio, Nussbaum, Martha (Eds.)	2014	Capabilities, Gender, Equality. Towards Fundamental Entitlements		Cambridge University Press
Fuller Kay, Harford Judith (eds.)	2016	Gender and leadership in education: women achieving against the odds		Oxford [etc.]: Peter Lang
Kuznecovienė Jolanta, Rutkienė Aušra, Ališauskienė Milda	2016	Religingumas ir / ar dvasingumas Lietuvoje: religijos sociologijos perspektyva. Mokslo studija		Kaunas: Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centras
Navaitis Gediminas, Burneikienė Aušrinė, Trinkūnienė Renata	2008	Lygių galimybių pažeidimai (amžiaus aspektas) <i>Socialinis darbas</i>	Nr. 7	https://www.mruni.eu/upload/iblock/5b7/5_navaitis_burneikiene_trinkuniene.pdf
Okunevičiūtė Neverauskienė Laima	2011	Diskriminacijos apraiškos: aktuali būklė bei tendencijos antidiskriminacijos srityje Lietuvoje. <i>Filosofija. Sociologija</i>	T. 22, Nr. 2	http://mokslozurnalai.lmaleidykla.lt/publ/0235-7186/2011/2/115-128.pdf
Reingardė Jolanta, Vasiliauskaitė Nida, Erentaitė Rasa, Valentinavičius Vytautas (sud.)	2010	Tolerancija ir multikultūrinis ugdymas bendrojo lavinimo mokyklose		http://www.lygybe.lt/data/public/uploads/2015/11/visas-leidinys.pdf
Schiek Dagmar, Lawson Anna (Eds.)	2011	European Union Non-Discrimination Law and Intersectionality. Investigating the Triangle of Racial, Gender and Disability Discrimination		Routledge
UN Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR)	2014	Developing National Action Plans Against Racial Discrimination: A Practical Guide		http://www.refworld.org/docid/5566debe4.html
Vveinhardt Jolita, Žukauskas Pranas	2012	Mobingas darbuotojų santykiuose: individas, organizacija, sociumas: monografija		Kaunas: Vytauto Didžiojo universiteto leidykla
	2014	Women's Rights are Human Rights. United Nations		http://www.ohchr.org/Documents/Publications/HR-PUB-

		Human Rights, Office of the High Commissioner		14-2.pdf
--	--	--	--	--------------------------